

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **S. M.**, zastoupeného Mgr. Františkem Drlíkem, advokátem se sídlem nám. Míru 9, Šumperk, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje,** se sídlem Jeremenkova 1191/40a, Olomouc, zastoupeného JUDr. Petrem Ritterem, advokátem se sídlem Riegrova 12, Olomouc, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 10. 2005, č.j. KUOK/30489/05/OSV-DS/7025/SD-211, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 12. 2010, č. j. 38 Cad 31/2005 – 199,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému advokátovi stěžovatele Mgr. Františku Drlíkovi, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 1920 Kč. Tato částka bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese stát.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 24. 10. 2005, č.j. KUOK/30489/05/OSV-DS/7025/SD-211. Krajský soud vycházel z následujícího skutkového stavu:

Městský úřad v Zábřehu rozhodnutím ze dne 30. 8. 2005 nepřiznal stěžovateli dávku sociální péče podle § 90 odst. 1 a § 94 zákona č. 100/1988 Sb. a podle § 1 až 4 a § 7 odst. 1 a 2 zákona č. 482/1991 Sb. a § 2, § 3 a § 6 zákona č. 463/1991 Sb. V odůvodnění rozhodnutí prvoinstanční správní orgán uvedl, že stěžovatel opakovaně žádá o dávky sociální péče, dne 1. 8. 2005 požádal o dávku od 1. 12. 2003. K žádosti nepřiložil žádné doklady, náklady na domácnost byly doloženy z dřívějších řízení a to pouze rozpisem SIPA, který obsahuje zálohové platby na elektřinu a plyn. Dotazem na ČSSZ Šumperk a ČSSZ Praha bylo zjištěno, že stěžovatel nadále odmítá uplatnit zákonné nároky na zvýšení svých příjmů, výplata částečného invalidního důchodu mu byla zastavena, protože se nepodrobil lékařskému vyšetření. Stěžovatel neposkytoval odpovídající součinnost, nepředložil doklady, které byly uvedeny ve výzvě ze dne 5. 8. 2005. Od 1. 10. 2004 byl vyřazen z evidence uchazečů o zaměstnání Úřadu práce Šumperk z důvodu podle § 25 odst. 2 písm. f) zákona č. 435/2004 Sb., tedy že je uznán plně invalidní. Sociální pracovnice prováděla sociální šetření dne 23. 3. 2005, stěžovatel byl doma, ale sociální pracovnici do domácnosti nepustil, odmítl s ní cokoli projednávat a při opakované návštěvě dne 30. 8. 2005 zastižen nebyl. Městský úřad v Zábřehu dospěl k závěru, že nebylo možné posoudit sociální potřebnost a tím i nárok na dávku sociální péče, ani skutečnost, zda nehrozí vážná újma na zdraví. Žalovaný odvolání žalobce zamítl a prvoinstanční rozhodnutí potvrdil.

Krajský soud v Ostravě vzal za prokázané, že stěžovatel neposkytl správnímu orgánu odpovídající součinnost, ač byl řádně správním orgánem vyzván a poučen o následku nepředložení požadovaných dokladů. Správní orgán pro řízení doložil informaci OSSZ o stavu důchodové situace, tj. že výplata částečného invalidního důchodu byla zastavena, informaci úřadu práce o vyřazení z evidence, k prokázání nákladů na bydlení měl k dispozici pouze výpis inkasa za měsíc září 2004. Žalovaný nepochybil, jestliže shodně s prvoinstančním orgánem absenci spolupráce ze strany stěžovatele vyhodnotil jako důvod pro zamítnutí žádosti. Krajský soud současně přisvědčil žalovanému i v tom, že stěžovatel svou sociální situaci chtěl řešit dávkou sociální péče, aniž měl snahu přednostně řešit své nároky důchodového pojištění, když mu výplata částečného invalidního důchodu byla zastavena z důvodu nepodrobení se vyšetření zdravotního stavu a on tuto situaci realizací požadovaného vyšetření neřešil. Jestliže stěžovatel především neuplatnil své nároky ze systému důchodového zabezpečení, které zákon o sociální potřebnosti upřednostňuje, pak správní orgány rozhodly v souladu se zákonem o sociální potřebnosti i se zákonem o životním minimu, jestliže žádost o sociální dávku zamítly. Krajský soud žalobu zamítl jako nedůvodnou ve smyslu § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Podanou kasační stížností napadl stěžovatel rozsudek Krajského soudu v Ostravě z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) c) a d) a § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Namítl, že napadený rozsudek byl vydán vyloučenými soudci, kteří rozhodovali neveřejnými rozsudky, tedy neveřejně a v jeho nepřítomnosti, přestože stěžovatel s jednáním v jeho nepřítomnosti nikdy nesouhlasil. Je mu tak odepřeno právo jednat před soudem a předkládat ve věci důkazy. Soudci pouze opisují původní argumentaci, která není absolutně pravdivá a nelze se z ní ztotožnit. Soud se navíc neřídil pokyny a právními názory Nejvyššího správního soudu. Stěžovatel má za to, že měl být zabezpečen sociálními dávkami. Krajský soud v Ostravě v dalších cca 100 řízeních obsahově s touto věcí shodných argumentuje zcela stejně a vydává neveřejné rozsudky, aniž by proběhlo jednání

ve věci. Stěžovateli je tak odepřeno právo jednat a předkládat ve věci důkazy. Stěžovatel nebyl od počátku řízení povinně zastoupen advokátem. Stěžovatel má za to, že krajský soud neustále ignoruje jeho hmotně právní nároky vyplývající z nařízení vlády ČR a § 8 zákona č. 198/1993 Sb. JUDr. Záviská proti jeho osobě opakovaně použila Policii ČR. Stěžovatel žádá soud, aby v této souvislosti vyslechl svědka, bývalého vedoucího Policie ČR OOP Zábřeh, který osobně vedl veškeré zákroky proti jeho osobě. Stěžovatel dále namítl, že krajský soud při svém rozhodování porušil § 39 odst. 1, § 64 s. ř. s. a § 83 odst. 1, 2 písm. d) a § 103 o. s. ř. Byla rovněž porušena práva stěžovatele zaručená Ústavou ČR v čl. 1., čl. 3, čl. 4., čl. 10, čl. 96 odst. 2, a Listinou základních práv a svobod v čl. 1, čl. 3 odst. 3, čl. 6 odst. 1, čl. 10 odst. 1, čl. 30 odst. 2, čl. 36 odst. 2, čl. 37 odst. 2 a čl. 38 odst. 2. Tato práva jsou závazná a mají přednost před zákonem i argumentací soudu. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil v celém rozsahu.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že krajský soud nejednal v neveřejném zasedání, ve spisu je založen protokol o ústním projednání věci. V řízení o správní žalobě nemusí být účastník povinně zastoupen advokátem. Skutečnost, že krajský soud ve věci nařídil ústní jednání a že stěžovatel nebyl při tomto jednání zastoupen právním zástupcem nepředstavuje žádný z důvodů pro podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 s. ř. s. V řízení nerozhodoval vyloučený soudce, skutečnost, že soud rozhodoval již mnohokrát ve skutkově obdobných věcech, není důvodem podjatosti soudce. K porušení Ústavou chráněných práv žalovaný uvedl, že tato tvrzení jsou velice obecná, tyto vady rozsudku neshledal. Co se týče porušení práva zaručeného v čl. 30 odst. 2 Listiny, je toto ustanovení nutno vykládat v souvislostech s odstavcem 3, podle něhož podrobnosti stanoví zákon. Žalovaný má za to, že v dané věci bylo postupováno zcela v souladu se zákonem. K tvrzenému porušení práva zaručeného v čl. 38 odst. 2 Listiny uvedl, že ve věci proběhlo ústní jednání a došlo k veřejnému vyhlášení rozsudku. Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal rozsudek Krajského soudu v Ostravě a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel namítl, že ve věci bylo rozhodnuto neveřejně a v jeho nepřítomnosti, ačkoli s tímto nesouhlasil. Tato námitka je nepřípadná. Ze soudního spisu je zřejmé, že k projednání věci bylo nařízeno jednání na den 1. 12. 2010, stěžovateli bylo předvolání doručeno dne 10. 11. 2010. Podáním ze dne 19. 11. 2010 stěžovatel požádal o odročení jednání s tím, že ve stejné věci Krajského soudu Ostrava jednají vyloučení soudci, kteří opakovaně rozhodli v předcházejícím soudním řízení. Podle § 49 odst. 3 s. ř. s. neúčast řádně předvolaných účastníků nebrání projednání a skončení věci, nejsou-li důvody pro odročení podle § 50. Podle § 50 s. ř. s. může být jednání z důležitých důvodů odročeno. Z protokolu o jednání (č.l. 198) je zřejmé, že krajský soud důležitý důvod pro odročení jednání neshledal, neboť usnesením rozhodl, že bude jednáno bez přítomnosti stěžovatele. Krajský soud pak v odůvodnění rozsudku ve věci konstatoval, že tvrzení stěžovatele o vyloučení soudců za důvod zakládající odročení jednání nepovažoval, a dále že z rozhodovací činnosti o četných žalobách stěžovatele je soudu známo, že dosud žádný soudce rozhodující na úseku správního soudnictví nebyl vyloučen z projednání a rozhodnutí věcí stěžovatele. Krajský soud pak toto podání stěžovatele nevyhodnotil ani

jako námitku podjatosti referujícího samosoudce, neboť nesměřovala konkrétně vůči němu. V tomto postupu neshledal Nejvyšší správní soud žádných pochybení.

Nejvyšší správní soud jako neopodstatněnou zhodnotil námitku stěžovatele, že ve věci rozhodovala vyloučená soudkyně, neboť soudkyně JUDr. Jana Záviská nebyla z projednání či rozhodování věci rozhodnutím Nejvyššího správního soudu vyloučena.

Jestliže stěžovatel namítl, že nebyl od počátku řízení povinně zastoupen advokátem, Nejvyšší správní soud předně zdůrazňuje, že v řízení o žalobě není zastoupení advokátem povinné. V rozsudku ze dne 4. 8. 2010, č. j. 3 Ads 69/2010 - 179, jímž byla zamítnuta kasační stížnost stěžovatele proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 3. 2010, č. j. 38 Cad 31/2005 – 144, o tom, že se stěžovateli zástupce z řad advokátů neustanovuje, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatel prostřednictvím svého dříve soudem ustanoveného zástupce reálně nehájil svá práva, neboť mu neposkytoval jakoukoli smysluplnou součinnost a opakovaně se stejně jako ve všech jiných žalobních řízeních domáhal jiného než ustanoveného advokáta, aniž by pro toto konání uvedl rozumné a věcné důvody, které by jeho žádosti ospravedlňovaly. V zájmu stěžovatele bylo vyvarovat se takového jednání, které by mohlo vést jednak k bezdůvodnému a zbytečnému narušení vzájemné důvěry mezi advokátem a klientem z jeho strany a jednak k závěru o nedostatku poskytované součinnosti. Protože tak žalobce nejednal, zmařil účel, pro který mu byl zástupce ustanoven. Nejvyšší správní soud tedy neshledal žádné pochybení krajského soudu v tom, že poté, co krajský soud zprostil ustanoveného advokáta stěžovatele k jeho žádosti povinnosti zastupovat stěžovatele v řízení, následně již stěžovateli na jeho žádost jiného zástupce neustanovil, neboť to vzhledem k obstrukčnímu jednání stěžovatele postrádalo smysl. Nejvyšší správní soud vzal v úvahu i fakt, že původně ustanovený advokát již na výzvu krajského soudu odstranil nedostatky žaloby.

Stěžovatel má za to, že mu měly být přiznány dávky sociální péče a dále že se krajský soud neřídil pokyny a právními názory Nejvyššího správního soudu. Tato námitka je zcela obecná, stěžovatel žádné konkrétní vady správního rozhodnutí či rozsudku krajského soudu nespecifikoval, nevymezil, v čem podle jeho názoru spočívalo chybné posouzení jeho nároku. Nejvyšší správní soud proto pouze uvádí, že krajský soud náležitě objasnil, proč považoval rozhodnutí žalovaného za vydané v souladu se zákonem a proč se ztotožnil s jeho názorem, že stěžovatel nesplnil podmínky pro přiznání dávky sociální péče. Nejvyšší správní soud pak v rozhodnutí krajského soudu žádné vady z úřední povinnosti neshledal. Jestliže stěžovatel namítl, že Krajský soud v Ostravě v dalších cca 100 řízeních obsahově s touto věcí shodných argumentuje zcela stejně, je nutno konstatovat, že tato skutečnost nikterak nesvědčí o nezákonnosti napadeného rozsudku, jestliže argumentace krajského soudu na projednávanou věc dopadá a náležitě objasňuje, proč byla žaloba v projednávané věci shledána nedůvodnou a zamítnuta. Pokud soud rozhoduje ve skutkově obdobných věcech stejně, svědčí to naopak o konstantním rozhodování, které je nepochybně pro právní jistotu účastníků žádoucí.

Stěžovatel namítl i porušení vymezených ustanovení Ústavy ČR a Listiny základních práv a svobod. Toto tvrzení je však rovněž zcela obecné a nelze z něj dovodit, jaké konkrétní pochybení stěžovatel krajskému soudu či správnímu orgánu vytýkal. Nejvyšší správní soud zde poznamenává, že podle čl. 41 odst. 1 Listiny se lze práva

uvedeného v čl. 30 odst. 2 na pomoc v hmotné nouzi domáhat pouze v mezích zákonů, které toto ustanovení provádějí.

Stěžovatel dále tvrdil, že krajský soud neustále ignoruje jeho hmotně právní nároky vyplývající z nařízení vlády ČR a § 8 zákona č. 198/1993 Sb., ze dne 9. července 1993 o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu. Tato námitka je však zcela nepřípadná, neboť rozhodnutí žalované, které krajský soud v řízení o žalobě přezkoumával, bylo vydáno pouze ve věci nároku stěžovatele na dávku sociální péče podle zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů. Krajský soud tedy nebyl oprávněn zabývat se jinými případnými nároky stěžovatele vyplývajícími z jiných zákonů.

Stěžovatel namítl, že krajský soud při svém rozhodování porušil § 39 odst. 1, § 64 s. ř. s. a § 83 odst. 1, 2 písm. d) a § 103 o. s. ř., aniž uvedl, spojení jakých věcí se domáhal či upřesnil řízení, které bylo podle jeho názoru vedeno o téže věci, a bránilo tak zahájení řízení vedeného pod sp. zn. 38 Cad 31/2005. Nejvyšší správní soud proto pouze konstatoval, že v projednávané věci nedostatek podmínek řízení podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. z důvodu překážky litispendence neshledal.

Tvrzení stěžovatele, že JUDr. Záviská proti jeho osobě opakovaně použila Policii ČR, nemá oporu ve spise, a tudíž ani souvislost s projednávaným případem. Nebyl tudíž dán žádný důvod k výslechu navrženého svědka.

Nejvyšší správní soud dospěl po přezkoumání kasační stížnosti k závěru, že tato není důvodná, a proto ji zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s..

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší, žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Ustanovenému zástupci stěžovatele náleží v souladu s § 9 odst. 2, § 11 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za dva úkony právní služby učiněné v řízení o kasační stížnosti, tj. převzetí a přípravu zastoupení a písemné podání soudu, ve výši 1000 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 600 Kč za dva úkony právní služby podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky, celkem tedy 1600 Kč. Protože je ustanovený advokát plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 7 s. ř. s.). Částka daně z přidané hodnoty vypočtená podle § 37 odst. 1 a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb. činí 320 Kč. Ustanovenému zástupci se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 1920 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese podle § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 25. května 2011

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu